

POSUDEK OPONENTA DIZERTAČNÍ PRÁCE

Autor práce: MgA. Tomáš Legierski

Název práce: Osobní gestický slovník (vědomý pohyb herce)

Vedoucí práce: MgA. Jiří Havelka, Ph.D.

Konzultant práce: MgA. Vladimír Novák, Ph.D.

Oponent práce: MgA. Kateřina Šplíchalová, Ph.D; KALD DAMU Výzkumné pracoviště

Autor se ve své dizertační práci věnuje „fenoménu zvanému divadelní pohyb“. Jako absolventa bakalářského stupně pantomimy na HAMU ho pohyb zajímá jako „informace – elementární divadelní prvek“. Na to navázal jako režisér a následně jako doktorand na KALD DAMU. Pohyb vnímá jako „základní kámen divadelní inscenace“ a přináší vlastní termín ***osobní gestický slovník***.

Tomáš Legierski svou práci přehledně rozdělil do tří velkých celků. Na prvním místě je jeho pedagogické působení na Divadelní fakultě AMU v Praze (3. kapitola). Dále se věnuje tzv. specifickým skupinám, konkrétně lidem s lehkým a středně těžkým mentálním znevýhodněním a také lidem s psychiatrickou anamnézou, kteří byli hospitalizováni v bohnické léčebně (4. kapitola). Třetím pilířem této práce je studium pohybu v kamenných divadlech (5. kapitola), kde autor působil.

Jak jsem již zmínila, těžištěm autorova výzkumu je pohyb. Skrze pohyb vypracovává tzv. osobní gestický slovník herce profesionála, herce „kamaráda“ (tedy herce s mentálním postižením) nebo herce s jinými specifickými potřebami. Autor je sám odborník v oboru non-verbálního, ale i verbálního divadla, ovládá různé pohybové-divadelní techniky a vychází z tzv. mime corporel, s herci hledá individuální pohyb, individuální gesta – individuální gestický slovník. Nehledá novou metodu, hledá jedinečnost pohybu herců, na což je potřeba čas i odvaha. Oporou na

začátcích zkoušení mu je již zmíněná technika mime corporel. Popisuje, reflektuje, deníkově zaznamenává svou divadelní praxi a poznatky. Sestavuje seznam průpravných cvičení, která jsou pro práce „pohybáře“, choreografa a režiséra, akcentujícího stylizovaný herecký pohyb, klíčová. Věnuje se svalové paměti i hereckým pohybovým „šuplíčkům“, kinestetice... Jde mu o vědomý, divadelní, „choreografický“ pohyb, vycházející z přirozenosti a neopakovatelné individuality herce.

Autor dizertace pracuje s herci tak, aby se z jejich mimovolného pohybu stal vysoce estetizovaný tělový slovník přenášející informace z jeviště do hlediště. Cituje Lecoqua, Bogartovou, Marcoa, Grotowského, Brooka, Hyvnara. Jako praktický divadelník zde prezentuje přehledný, jednoduchý mezioborový manuál. Využívá metody deníku, zachycuje události i myšlenky, způsob psaní je neformální.

Dizertace obsahuje dva „katalogy cvičení“, první (ze 4. kapitoly) patří specifickým skupinám a jsou v něm rozcvičky a hry zaměřené především na skupinovou interakci. Dále větší, samostatný katalog (kapitola č. 7), na stranách 149 – 166. Oba katalogy považuji za velmi cenné části dizertace, podporující individuální, ale i skupinovou hereckou aktivitu. Mohou sloužit jako inspirativní zdroj tvůrcům, kteří chtějí pracovat s těly herců profesionálů i herců „kamarádů“. Chybí mi však, že cvičení nejsou doplněna např. o videozáznam pro lepší představu, když už dizertace obsahuje záznamové médium, o pohybu se přece jen hůře píše.

V závěrečném hodnocení výzkumu autor konstatuje, že i v současnosti je herecký pohyb podceňován, a to nejen na hereckých školách, ale i v profesionálním provozu. Zdůrazňuje letité trénování tělesné paměti, formuluje myšlenku, že je třeba, aby herec „přemýšlel tělem“, což bez dlouhodobé průpravy není možné. Jde o způsob divadelního myšlení, způsob divadelní komunikace. Je to tělový, pohybový rukopis. Ať už jde o mime corporel, o cirkusové nebo jiné pohybově gestické aktivity.

Inscenace Tomáše Legierského znám, poznám je, herce vede k tělové vypointovanosti situací, k jemnému humoru a nadhledu nad situací i rolí.

Osobní gestický slovník je práce mezioborového charakteru řešená deníkovou metodou. Nabízí velmi osobní i osobitý přístup autora ke zkoušení divadelní inscenace, stejně jako subjektivní zprávy (např. básně) zúčastněných. U těchto „přímých zpovědí“ mi chybí podrobnější komentáře autora, co se dělo, k čemu se došlo, kam se zkoušení posunulo/neposunulo. Např. kapitola 3.1.2.1. *Sny studentů*, kde jsou sny popsány velmi podrobně na str. 36 – 39, ale chybí tam informace, reflexe, jak se s nimi divadelně/pohybově naložilo.

Dizertační práci *Osobní gestický slovník* doporučuji k obhajobě. Obsahově i formálně splňuje požadavky dizertační práce v oboru dramatických umění.

Otázka k obhajobě:

1. Deníková forma je velmi spontánní, zachycuje překvapivé momenty procesu zkoušení. Dovedete si představit, že by byl deník strukturovanější, propracovanější?

V Praze 21. ledna 2020

MgA. Kateřina Šplíchalová, Ph.D.